

Araştırma Makalesi / Research Article

**TEKSTİL VE KONFEKSİYON SEKTÖRÜNDE İŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ FARKINDALIK VE UYGULANABİLİRLİK ARAŞTIRMASI:
Trakya Örneği**

**OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY IN TEXTILE AND APPAREL SECTOR:
Sample of Trace**

Mehtap AĞIRGAN¹

Sorumlu Yazar / Corresponding Author
mehtapagirgan@klu.edu.tr

Geliş tarihi / Received
08.01.2020

Kabul tarihi / Accepted
16.06.2020

Öz

Çalışma ortamında işçilerin sağlığını olumsuz etkileyebilecek risk etmenlerinden çalışanları korumak ve üretimin devamlılığını sağlamak, verimliliği arttırmak için yapılan ve yürütülen faaliyetlere iş sağlığı ve güvenliği denir. Emeğin yoğun olduğu tekstil ve konfeksiyon sektöründe iş sağlığı ve güvenliği koşulları çok çeşitlilik göstermektedir. Türkiye'deki işverenlerin uygulaması gereken sağlık ve güvenlik standartlarını kapsayan 6331 Sayılı İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu ile belirlenmiştir. Bu makalede; Tekstil ve Konfeksiyon Sektöründe Trakya bölgesinde faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli (KOBİ) yedi işletmede 349 çalışan ile iş sağlığı ve güvenliği farkındalık ve uygulanabilirliği ile ilgili yapılan anket çalışması ve frekans yöntemi ile hesaplanarak grafiklerle yorumlanan sonuçlar ele alınmıştır. Sonuç olarak; yürürlükte olan 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu ile işyerlerinde yapılan sıkı denetleme ve periyodik kontrollerin etkisi ile işletmelerin, çalışanlarına İSG eğitimleri verdikleri ve çalışanlarında bu konuda oldukça bilgili ve farkındalıklarının yeterince geliştiği saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Tekstil, konfeksiyon, iş sağlığı ve güvenliği.

Abstract

Activities carried out to protect the employees from risk factors arising in the work environment that may negatively affect their health; activities to ensure the continuity of the production and to increase the productivity are defined as occupational health and safety. There is a variety of circumstances regarding occupational health and safety in textile and apparel sector, which is labor intensive. The Law Number 6331 on Occupational Health and Safety states the health and safety standards to be implemented by employers in Turkey. In this paper, the research conducted with 349 employees in seven small and medium sized (SME) textile and apparel entities about awareness and applicability of occupational health and safety in the region of Trace is examined, and the results are computed by using the frequency method, and interpreted via graphics. As a result; With the effect of the Occupational Health and Safety Law Number 6331 in force, it has been determined that businesses provide training to their employees and that their employees are well informed and aware of this issue with the effect of strict audits and periodic controls.

Keywords: Textile, apparel, occupational health and safety.

¹ Kırklareli Üniversitesi, Lüleburgaz Mesek Yüksek Okulu, Lüleburgaz, Kırklareli, Türkiye.
mehtapagirgan@klu.edu.tr, [Orcid.org/0000-0002-1381-8624](https://orcid.org/0000-0002-1381-8624)

1.GİRİŞ

Günümüzde iş sağlığı ve güvenliği çalışma hayatında önemli bir risk faktörü olup, bu konudaki engelleme ve korunma tedbirlerinin uygulanması, çalışanların sorumluluk alanlarına göre eğitilmesi gerekmektedir (Yaşar, 2013). 30 Haziran 2012 tarihli 28339 sayılı Resmi gazetede yayınlanmış 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu, bu konuda hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir (Resmi gazete, 2012). Türkiye'deki iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenlik şartlarının oluşturan kanun, iş görenlerin yetki, sorumluluk, görev, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektedir. Koruyucu, önleyici önlemleri yükselterek, bilinçli ve sorumlu bir sistem oluşturan kanun, risk analizi yaptırma, uygulama, denetleme gibi yükümlülükleri, tehlike sınıflandırılması, çalışanların eğitilmeleri, iş yeri hekimi ve uzmanlarının görevleri, gibi birçok konuyu kapsamaktadır (Mezarcıöz & Oğulata, 2014). Kamu ve/veya özel sektörde İşçi çalıştıran bağımsız çalışanların, 50 çalışan ve daha az işçi bulunduran iş yerleri de kanuna dahil edilmiş olması 4857 sayılı iş kanunundan farklı yanadır (Uğurlu, 2011).

İnsanoğlu varoluşundan bu yana fizyolojik ihtiyaçlarından biri olan giyinme ihtiyacı tekstil sektörü tarafından karşılanmaktadır. Tekstil sektöründe teknolojinin gelişmesi ile daha yüksek üretim hızı ve kaliteye ulaşılmakta ve rekabet hızla artmaktadır. Türkiye de Tekstil ve Konfeksiyon sektörü istihdamın en fazla olduğu sektörlerden biridir. TÜİK 2018 verilerine göre Tekstil ve Hazır giyim toplam sanayi istihdam içindeki payı %29,4 'dür. Tekstil sanayi elyaf, iplik, kumaş, terbiye ve hazır giyim gibi çok değişik prosesleri kapsar. Bu nedenle iş sağlığı ve güvenliği açısından bu sektörde birçok konu yer almaktadır. Bu sektördeki yoğun rekabet ve birçok tehlike içeren çalışma ortamı, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının da oluşumu için ortam hazırlamaktadır.

Her yıl Küresel olarak ortalama 270 milyon iş kazası meydana gelmektedir ve Uluslararası çalışma örgütü (İLO) 2016 yılı verilerine göre günlük ortalama 5 bin, yılda ise 2 milyon çalışan hayatını kaybetmekte ve 160 milyon işçi meslek hastalığına yakalanmaktadır (sivilsayfalar, 2017). Ülkemizde ise işçi sağlığı ve iş güvenliği meclisi (İSİG) 2016'da yaşanan iş kazalarını derlediği raporda iş kazalarında 1970 işçinin hayatını kaybettiğini tespit etmiştir. Bu istatistiki veriler ışığında tekstil sektörü SGK tarafından sınıflandırılan 81 sektör arasında iş kazası ve ölümlü iş kazası sayısı olarak en yoğun işçi çalıştıran inşaat, tarım ve madencilik sektörlerinden sonra 4. sırada bulunmaktadır.

Tekstil sektörü iş sağlığı ve güvenliği açısından riskli bir sektör olması, bu risklerin incelenmesi ve çözüm yollarının belirlenebilmesi amacı ile bu makale hazırlanmıştır.

2. TEKSTİL VE KONFEKSİYON SEKTÖRÜNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSKLERİ

Tekstil sektörü iş sağlığı ve güvenliği açısından oldukça riskli bir sektördür. İşyerinde yapılan üretim, kullanılan maddeler, ortaya çıkan ürün, kullanılan teknoloji, iş akışı, kapasite, iş yerinin bulunduğu jeopolitik konum, fabrika binası gibi risk faktörlerine göre çok farklılıklar göstermektedir (IHKIB,2016). Tekstil ve Konfeksiyon sektöründe başlıca riskler şunlardır:

- Tehlikeli kimyasallardan kaynaklanan meslek hastalıkları,
- Yangın,
- Tozlardan kaynaklanan meslek hastalıkları,
- Gürültü,
- İş ekipmanları ve makina parçalardan,
- Ergonomik olmayan üretim koşulları,
- Klima şartlarından kaynaklanan riskler olarak sınıflandırılabilir.

Diğer bir husus, Ağır ve Tehlikeli İşler yönetmeliğinde belirtilen “İplik fabrikalarındaki; Doğal lif ve bunların döküntülerinin açma, haşıllama, tarama, presleme işleri, mamul maddelerin temizlenmesi, renklendirilmesi, ağartılması, iplik haline getirilmesi işleri” ifadesi gereğince iş akışına göre bu kapsama giren ve girmeyen bölümleri içermektedir. (IHKİB, 2016). Fital, bobinleme, tahar, dokuma, örgü ve konfeksiyon işlemleri ağır ve tehlikeli işler kapsamına girmez.

Genel olarak tekstil üretim bölümlerin iş sağlığı ve güvenliği yönünden özellikleri şunlardır.

2.1.İplik- Dokuma- Örme İşletmeleri

- Yüksek gürültü
- 3 vardiya çalışılır
- Tozlardan kaynaklanan riskler daha fazladır
- Diğer işlemlere göre çok büyük makineler kullanılır
- Tehlikeli kimyasal madde kullanımı çok azdır
- Elyafın kolayca tutuşabilmesinden dolayı yangın riski çok fazladır.

2.2. Terbiye İşletmeleri

- 3 vardiya çalışılır
- Makine ve kimyasal kullanımı fazla olduğundan kimyasallardan kaynaklanan tehlikeler çok daha fazladır.
- Gürültü kirliliği ve inhlasyon riski taşıyan toz içeren maddeler azdır.

2.3. Konfeksiyon İşletmeleri

- Emek yoğun bir bölüm olduğu için çok fazla işçi çalışmaktadır.
- Kadın işçi istihdamı fazladır.
- Yatırım maliyeti düşüktür. Kolay ve kısa sürede kurulur.
- Çalışma saatleri uzundur, vardiyalı olarak çalışılmaz, mesaiye kalınması yaygındır.
- Gürültü ve toz kaynaklı riskler çok azdır.
- Kayıt dışı çalışan sayısı çok fazladır. (Uğurlu,2011)

2.4. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Diğer Durumlar

İşyerinde Risk değerlendirmesi yaptırılmalı, kanunda belirlenen hallerde veya aralıklarda yenilenmelidir. İşyerine ait acil durumlar yazılı olarak belirlenmeli ve Acil Durum Planı hazırlanmalıdır. İşyerinde, patlayıcı ortamdan kaynaklanan riskler değerlendirilmeli, korunma dökümanı hazırlanması gerekmektedir. İhtiyaç halinde değişiklikler güncellenmelidir. Çalışanların karşılaşabileceği mesleki riskler, alınması gereken tedbirler, yasal hak ve sorumlulukları hakkında bilgilendirilmelidir. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri almalı, İşyerinde gerçekleşen iş kazaları ve meslek hastalıklarının kaydı tutulmalı ve incelemeler yapılarak rapor düzenlenmelidir. İş kazaları, kazadan sonraki 3 iş günü içinde, işyeri hekimi tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmelidir. Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde mesleki eğitim alma zorunluluğu vardır ve eğitim aldığını belgeleyemeyenlerin çalıştırılmaması gerekmektedir (İHKİB, 2016)

İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarına yıllık değerlendirme raporu hazırlattırılmalıdır. Kamu kurumları ve 50’den az çalışanı olan az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde 1/7/2016 tarihinden itibaren iş hekimi, İşyeri çok tehlikeli sınıfta ise 10 ve daha fazla çalışan varsa diğer sağlık personeli görevlendirilmelidir. Çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği

takdirde atama yoluyla Çalışan Temsilcisi görevlendirilmelidir. Çalışan sayısı 50 ve daha fazla ise ve işyerinde yapılan işler 6 aydan fazla süren sürekli işler ise İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu kurulmalıdır. Arama-kurtarma-tahliye, yangınla mücadele, ilkyardım konularının her biri için çalışanlar arasından destek elemanı görevlendirilmelidir. 100-150 kadın çalışan varsa emzirme odası, 150'den çok kadın çalışan varsa yurt kurulmalıdır. Çalışanların işe girişlerinde, iş değişikliğinde, iş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri halinde, az tehlikeli sınıftaki işlerde en geç beş yılda bir, tehlikeli sınıftaki işlerde en geç üç yılda bir, çok tehlikeli sınıftaki işlerde en geç yılda bir, özel politika gerektiren grupta yer alanlardan çocuk, genç ve hamile çalışanlar için en geç altı ayda bir sağlık muayeneleri yaptırılmalıdır. Gürültülü işlerde işitme testleri, kimyasala maruziyet söz konusu ise buna uygun klinik ve laboratuvar incelemeleri, tozlu işlerde gerekli tetkiklerin yapılması gibi önlemler alınmalıdır. Hamile veya emziren kadınlar, 18 yaşından küçükler, meslek hastalığı tanısı veya ön tanısı olanlar, kronik hastalığı olanlar, yaşlılar, malul ve engelliler, alkol, ilaç ve uyuşturucu bağımlılığı olanlar, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi özel politika gerektiren gruplar yakın takip ve koruma altına alınmalıdır, bilgilendirmeli ve yapılacak risk değerlendirmesinde özel olarak dikkate alınmalıdır. Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz. Sağlık raporları işyeri hekiminden alınır. 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli işyerleri için kamu hizmet sağlayıcılarından veya aile hekimlerinden de alınabilir (IHKIB, 2016).

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Yapılan bu çalışmanın amacı, Trakya bölgesinde faaliyet gösteren Tekstil ve Konfeksiyon işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen eğitimlerin düzeyi, yeterliliği, farkındalık ve uygulanabilirliğinin belirlenmesidir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği sanayi veri tabanı bilgilerine göre Trakya'da faaliyet gösteren çeşitli kapasitelerde 680 adet Tekstil, Konfeksiyon ve deri sanayi işletmesinin 536'sı Tekirdağ, 50'si Edirne ve 94'ü Kırklareli ilinde bulunmaktadır. Lüleburgaz da faaliyet gösteren küçük ve orta ölçekli (KOBİ) yedi işletmede 349 çalışan ile anket çalışması yapılmıştır (Arpat, 2014).

4.BULGULAR

Google formlarda hazırlanan anket işletmelerde çalışanlara uygulanmıştır. Verilen cevaplara göre programın kendi grafik verileri kullanılmıştır. Elde edilen değerler frekans yöntemine göre hesaplanmış ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Tablo 1. Yaş Dağılımları

Yaş Grubu	Frekans	Oran(%)
18 ve altı	3	0,9
19-29	82	23,6
30-39	143	41,3
40-49	102	29,4
50 ve üstü	17	4,9
Toplam	347	100

Çalışanların %0,9 u “18 ve altı”, %23,6'sı “19-29”, %41,3 ü “30-39”, %29,4 ü “40-49”, %4,9'u “50 ve üstü” yaş grubundadır (Tablo 1).

Tablo 2. Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Oran (%)
Kadın	167	48
Erkek	181	52
Toplam	348	100

Çalışanların %48'i kadın ve %52'si erkektir (Tablo 2).

Tablo 3. Medeni Durumu

Medeni Durum	Frekans	Oran (%)
Evli	246	71,5
Bekar	98	28,5
Toplam	344	100

Çalışanların %71,5'i evli ve %28,5'i bekar (Tablo 3).

Tablo 4. Eğitim Durumu

Eğitim Durumu	Frekans	Oran (%)
İlköğretim	153	44,1
Lise-Meslek Lisesi	148	42,7
Ön Lisans	24	6,9
Lisans	20	5,8
Lisans üstü	2	0,6
Toplam	347	100

Çalışanların %44,1'i İlköğretim, %42,7'si Lise-Meslek Lisesi, %6,9'u Ön Lisans, %0,6'sı Lisansüstü eğitime sahiptir (Tablo 4).

Tablo 5. Görev/Pozisyon

Görev/Pozisyon	Frekans	Oran (%)
Makineci	91	26,7
Ring Operatörü	26	7,6
İşçi	102	29,9
Planlama	11	3,2
Boya Operatörü	44	12,9
Kesim	18	5,3
Kalite Kontrol	22	6,5
Ütücü	6	1,8
Apre	21	6,1
Toplam	341	100

Çalışanların %29,9'u işçi, %26,7'si makineci, %12,9'u Boya operatörü, %7,6'sı Ring operatörü, %6,5'i kalite kontrol, %6,1'i Apre, %5,3'ü Kesimci, %3,2'si planlama, %1,8'i ütücü olarak çalışmaktadır (Tablo 5).

Tablo 6. Toplam Çalışma Yılı

Toplam Çalışma Yılı	Frekans	Oran (%)
2 yıl ve altı	60	17,3
3-6 yıl	97	28
7-10 yıl	64	18,4
11-14 yıl	54	15,6
15 yıl ve üstü	72	20,7
Toplam	347	100

Çalışanların %17,3'ü 2 yıl ve daha az, %28'i 3-6 yıl, %18,4'ü 7-10 yıl, %15,6'sı 11-14 yıl, %20,7'si 15 yıl ve üzerinde çalışmaktadır (Tablo 6).

Tablo 7. Şu Anda Çalışılan İşteki Deneyim Yılı

Şu Anda Çalışılan İşteki Deneyim Yılı	Frekans	Oran (%)
1 yıl ve altı	80	23,2
2-4 yıl	119	34,5
5-8 yıl	78	22,6
9-12 yıl	29	8,4
13 yıl ve üstü	39	11,3
Toplam	345	100

Çalışanların %23,2'si 1 yıl ve altı, %34,5'i 2-4 yıl, %22,6'sı 5-8 yıl, %8,4'ü 9-12 yıl, %11,3'ü 13 yıl ve üstünde çalışmaktadır (Tablo 7).

Tablo-8 Ramak Kala Mazurietesi

Ramak Kala Mazurietesi	Frekans	Oran (%)
Hiç başıma gelmedi	271	78,3
1 kez başıma geldi	60	17,3
2 kez başıma geldi	7	2
Daha fazla	8	2,3
Toplam	346	100

Çalışanların %78,3'ü ramak kala mazurietesini hiç yaşamadığını, %17,3'ü 1kez, %2'si 2 kez, %2,3'ü daha fazla ramak kala mazurietesi yaşamıştır (Tablo 8).

Tablo-9 İş Kazası veya Meslek Hastalığına Uğrama

İş Kazası ve Meslek Hastalığı	Frekans	Oran (%)
Hiç başıma gelmedi	258	74,3
1 kez başıma geldi	74	21,3
2 kez başıma geldi	12	3,5
Daha fazla	3	0,9
Toplam	347	100

Çalışanların %74,3'ü iş kazası veya meslek hastalığı hiç yaşamadığını, %21,3'ü 1 kez, %3,5'i 2 kez ve %0,9'u daha fazla iş kazası veya meslek hastalığına yakalanmıştır (Tablo 9).

Tablo-10 İş Yerinde İSG Eğitimi

<i>İş Yerinde İSG Eğitimi verildi mi?</i>	Frekans	Oran (%)
Evet	340	98,6
Hayır	5	1,4
Toplam	345	100

Çalışanların %98,6'sı iş yerinde İSG eğitimi aldığını, %1,4'ü almadığını söylemiştir (Tablo 10).

Tablo-11 Alınan İSG Eğitimlerinden Memnuniyet Düzeyi

<i>Alınan İSG Eğitimlerinden memnuniyet düzeyi</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç memnun kalmadım	4	1,2
Memnun kalmadım	13	3,8
Ne memnunum nede değilim	44	12,8
Memnun	225	65,2
Çok memnun	59	17,1
Toplam	345	100

Çalışanların %1,2'si alınan İSG eğitimlerinden hiç memnun kalmadığını, %3,8'i memnun kalmadığını, %12,8'i ne memnun nede değil, %65,2'si memnun, %17,1'i çok memnun kaldığını belirtmiştir (Tablo 11).

Tablo-12 İSG Eğitimleri İş Daha Güvenli Yapmaya Katkısı

<i>İSG Eğitimleri işi daha güvenli yapmaya katkısı</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç katkı sağlamadı	7	2
Katkı sağlamadı	6	1,7
Az miktarda katkı sağladı	46	13,3
Katkı sağladı	233	67,3
Çok katkı sağladı	54	15,6
Toplam	346	100

Çalışanların %2'si İSG eğitimlerinin işi daha güvenli yapmaya katkısının olmadığını, %1,7'si katkı sağlamadığını, %13,3'ü az miktarda, %67,3'ü katkı sağladı, %15,6'sı çok katkı sağladığını söylemişlerdir (Tablo 12).

Tablo-13 İSG Eğitimi Alanında Uzman Kişiler Tarafından Verilmektedir

<i>İSG Eğitimi alanında uzman kişiler tarafından verilmektedir</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç katılmıyorum	8	2,3
Katılmıyorum	8	2,3
Kararsızım	19	5,5
Katılıyorum	226	65,3
Tamamen katılıyorum	85	24,6
Toplam	346	100

Çalışanların %2,3'ü İSG eğitimini alanında uzman tarafından verilmediğini, %2,3'ü katılmıyorum, %5,5 kararsızım, %65,3'ü katılıyorum cevabını ve %24,6'sı tamamen katılıyorum cevabını vermiştir (Tablo 13).

Tablo-14 İSG Konusunda Yeterli Bilgiye ve Donanıma Sahibim

<i>İSG konusunda yeterli bilgiye ve donanıma sahibim</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç katılmıyorum	7	2
Katılmıyorum	14	4
Ne katılıyorum nede katılmıyorum	30	8,6
Katılıyorum	247	71,2
Tamamen katılıyorum	49	14,1
Toplam	347	100

Çalışanların %2'si İSG konusunda yeterli bilgi ve donanıma hiç sahip olmadığını, %4'ü katılmıyorum, %8,6'sı ne katılıyorum ne katılmıyorum ve %14,1'i tamamen katılıyorum demiştir (Tablo 14).

Tablo-15 Çalıştığım Pozisyon için İSG Çok Önemlidir

<i>Çalıştığım pozisyon için İSG çok önemlidir.</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç katılmıyorum	5	1,4
Katılmıyorum	14	4
Ne katılıyorum nede katılmıyorum	22	6,3
Katılıyorum	225	64,8
Tamamen katılıyorum	81	23,3
Toplam	347	100

Çalışanların %1,4'ü hiç katılmıyorum, %4'ü katılmıyorum, %6,3'ü ne katılıyorum nede katılmıyorum, %64,8'i katılıyorum, %23,3'ü çalıştığım pozisyon için İSG çok önemli olduğunu belirtmiştir (Tablo 15).

Tablo-16 İSG nin Tüm Çalışanlar için Gerekli Olduğunu Düşünüyorum

<i>İSG'nin tüm çalışanlar için gerekli olduğunu düşünüyorum</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç katılmıyorum	0	0
Katılmıyorum	17	4,9
Ne katılıyorum nede katılmıyorum	12	3,5
Katılıyorum	221	63,9
Tamamen katılıyorum	95	27,5
Toplam	346	100

Çalışanların %4,9'u katılmıyorum, %3,5'i ne katılıyorum nede katılmıyorum, %63,9'u katılıyorum ve %27,5'i İSG nin tüm çalışanlar için gerekli olduğunu belirtti (Tablo 16).

Tablo-17 İş kazası ve Meslek Hastalıklarının İSGE Eksikliğinden Kaynaklandığını Düşünüyorum

<i>İş kazası ve Meslek hastalıklarının İSGE eksikliğinden kaynaklandığını düşünüyorum</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç katılmıyorum	7	2
Katılmıyorum	33	9,5
Ne katılıyorum nede katılmıyorum	40	11,5
Katılıyorum	197	56,8
Tamamen katılıyorum	70	20,2
Toplam	347	100

Çalışanların %2'si Hiç atılmıyor, %9,5'i katılmıyor, %11,5'i ne katılıyor nede katılmıyor, %56,8'i katılıyor, %20,2'si İş kazası ve meslek hastalıklarının İSGE eksikliğinden kaynaklandığını düşünüyor (Tablo 17).

Tablo-18 İSGE İş Yerindeki Riskleri Azaltır

<i>İSGE iş yerindeki riskleri azaltır</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç katılmıyorum	2	0,6
Katılmıyorum	13	3,7
Ne katılıyorum nede katılmıyorum	12	3,5
Katılıyorum	235	67,7
Tamamen katılıyorum	85	24,5
Toplam	347	100

Çalışanların %0,6 hiç katılmadığını, %3,7'si katılmadığını, %3,5'i ne katılıyor nede katılmıyor, %67,7'si katıldığını, %24,5'i ise İSGE nin riskleri azalttığını belirtmektedir (Tablo 18).

Tablo-19 İş Yerimde İSGE tedbirlerine Uyulup Uyulmadığı Denetlenmektedir

<i>İş yerimde İSGE tedbirlerine uyulup uyulmadığı denetlenmektedir</i>	Frekans	Oran (%)
Hiç katılmıyorum	4	1,2
Katılmıyorum	14	4
Ne katılıyorum nede katılmıyorum	26	7,5
Katılıyorum	240	69,4
Tamamen katılıyorum	62	17,9
Toplam	346	100

Çalışanların %1,2'si hiç katılmadığını, %4'ü katılmıyorum, %7,5'i ne katılıyorum nede katılmıyorum, %69,4'ü katılıyorum, %17,9'u iş yerimde İSGE tedbirlerine uyulup uyulmadığı denetlenmektedir (Tablo 19).

Tablo-20 İş Yerinde Risk Değerlendirmesi Yapılmaktadır

<i>İş yerinde risk değerlendirmesi yapılmaktadır</i>	Frekans	Oran (%)
Evet	300	86,7
Hayır	18	5,2
Risk değerlendirilmesi yapılmaktadır.	28	8,1
Toplam	346	100

Çalışanların %86,7'si evet, %5,2'si hayır ve %8,1'i iş yerinde risk değerlendirmesi yapıldığını söylemiştir (Tablo 20).

Tablo-21 Çalışan Temsilcisinin Kim Olduğunu Biliyorum

<i>Çalışan temsilcisinin kim olduğunu biliyorum</i>	Frekans	Oran (%)
Evet	309	89,3
Hayır	37	10,7
Toplam	346	100

Çalışanların %89,3'ü evet, %10,7'si iş yerindeki çalışan temsilcisinin kim olduğunu bilmediğini belirtmiştir (Tablo 21).

Tablo-22 İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Sorgulanıp Araştırılmaktadır

<i>İş kazaları ve meslek hastalıkları sorgulanıp araştırılmaktadır</i>	Frekans	Oran (%)
Evet	301	87
Hayır	9	2,6
Kısmen	36	10,4
Toplam	346	100

Çalışanların %87'si evet, %2,6'sı hayır ve %10,4 'ü kısmen iş kazaları ve meslek hastalıkları sorgulanıp araştırılmaktadır (Tablo 22).

Tablo-23 Beni İKMH' dan Koruyacak Kişisel Koruyucu Donanımları (KKD) Biliyorum

<i>Beni İKMH' dan koruyacak kişisel koruyucu donanımları (KKD) biliyorum</i>	Frekans	Oran (%)
Evet	291	84,8
Hayır	18	5,2
Kısmen	34	9,9
Toplam	343	100

Çalışanların %84,8'i evet, %5,2'si hayır ve %9,9'u kısmen kişisel koruyucu donanımları kullandığını söylemiştir (Tablo 23).

Tablo-24 Verilen KKD'ler İKMH'den Korunmak İçin Yeterlidir

<i>Verilen KKD'ler İKMH'den korunmak için yeterlidir</i>	Frekans	Oran (%)
Evet	242	70,1
Hayır	10	2,9
Kısmen	93	27
Toplam	345	100

Çalışanların %70,1'i evet, %2,9'u hayır ve %27'si iş yerinde verilen kişisel koruyucu donanımların iş sağlığı ve meslek hastalıklarından korunmak için kısmen yeterli olduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 24).

Tablo-25 İş Yerinde İKMH'dan Korunmak Amacıyla Alınan Önlemler Yeterlidir

<i>İş yerinde İKMH'dan korunmak amacıyla alınan önlemler yeterlidir</i>	Frekans	Oran (%)
Evet	309	89,6
Hayır	36	10,4
Toplam	345	100

Çalışanların %89,6'sı evet, %10,4'ü iş yerinde İKMH'dan korunmak amacıyla alınan önlemlerin yeterli olmadığını belirtmektedir (Tablo 25).

5.SONUÇ

Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleri olarak tanımlanmaktadır (scribd, 2017). Trakya bölgesinde Tekstil ve Konfeksiyon sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili yapılan anket sonuçlarına göre katılımcıların cinsiyetlerinin eşit, yaş ortalamalarının 30, %71,5'nin evli olduğu, eğitim düzeylerinin %80 oranında ilkokul ve lise seviyesinde olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların görev/ pozisyon olarak % 95'i üretim hattında çalışan ve İKMH uğrama ihtimali yüksek olan kişilerdir. Kişisel koruyucu donanımların yeterli ve gerekli hallerde kullanıldığını, ramak kala, iş kazası ve meslek hastalığına yakalanma sayılarının düşük olduğu, risk değerlendirmesinin yapıldığı, çalışan temsilcisinin kim olduğunun bilindiği ve kazaların bildirilerek gerekli raporların tutulup araştırıldığı buna göre gerekli tedbir ve önlemlerin alındığı anketten elde edilen diğer sonuçlardır. İşçi sağlığı ve güvenliği konusunda kişisel bilgi, beceri ve yargılarla değil, kuralına uygun hareket eden çalışanlar topluluğu oluşturulmalıdır. Kazalar önlenemez, bunun için işverenler sorumluluk taşımalıdır (vdocuments, 2017). İşçi eğitimleri ile yangın riski kontrol altına alınabilir, kulaklık kullanımı ile gürültü kaynaklı meslek hastalıklarının önüne geçilebilmektedir. Ayrıca aşındırıcı sıvılarla çalışılan yerlerde göz ve duş banyoları bulundurulmalı, koruyucu eldiven ve gözlük kullanılmalıdır. Tekrarlı hareketlerin fazla olduğu konfeksiyon sektöründe ergonomi kurallarına çok dikkat edilmelidir. Özellikle oturma yerlerinin işçilere göre ayarlanabilir olması ve iş-zaman etütleri yapılarak dikilecek parçaların, işçinin en kolay erişebileceği bölgelerde olması önem arz etmektedir (Uğurlu,2011).

Yapılan bu çalışma sonucunda yürürlükte olan 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu ile işyerlerinde yapılan sıkı denetleme ve periyodik kontrollerin etkisi ile işletmelerin, çalışanlarına İSG eğitimleri verdikleri ve çalışanlarında bu konuda oldukça bilgili ve farkındalıklarının yeterince geliştiği saptanmıştır.

KAYNAKÇA

Arpat, B., Yeşil, Y., Öter, N.S., (2014), “Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri hakkında Çalışan Algıları ve Farkındalığı: Denizli İli Örneği”, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(8), 281-318.

IHKIB, (2016), “10 adımda İş Sağlığı ve Güvenliği”, Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Ankara.

Mezarcıöz, S., Oğulata, T. R., (2014), “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu- Tekstil İşletmelerinde İSG Sorunları”, Mühendis ve Makine Dergisi, 55(655), 72-79.

Özdemir, B., (2014), “Tekstil Atölyelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Koşullarına Çok Ölçütlü Karar Verme Yöntemiyle Değerlendirilmesi”, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlık Tezi/Araştırma, Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Ankara.

Resmi Gazete, (2014), “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu”, 28339.

Uğurlu, F., (2011), Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği, İş Müfettişi Etüdü, Türkiye Cumhuriyeti Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Ankara.

Yaşar, S., (2013), Tekstil Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Hazır Giyim Sektöründe Risk Değerlendirmesi, ÇSGB, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Uzmanlık Tezi, Ankara .

Vdocuments, (2017), Erişim Tarihi: 05.06.2017, www.vdocuments.site

Scribd, (2017), Erişim Tarihi: 07.08.2017, www.scribd.com

Sivilsayfalar, (2017), Erişim Tarihi: 07.08.2017, www.sivilsayfalar.org